

การวิจัยในชั้นเรียน :

นวัตกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา การเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

บทคัดย่อ

การศีกษานวัตกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักที่จะพัฒนาและปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพที่เหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ขณะเดียวกันสามารถตอบสนองต่อนโยบายปฏิรูปการเรียนรู พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ความต้องการของกองทัพบก รวมทั้งระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก การศีกษาวิจัยครั้งนี้มีโครงการย่อยทั้งสิ้นรวม 3 โครงการย่อย กลุ่มประชากรและตัวอย่างที่ศีกษา ประกอบด้วยนักเรียนนายร้อย กองวิชากรฎหมายและสังคตาศาสตร 3 กลุ่ม คือ โครงการย่อยที่ 1 นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 2 จำนวน 15 นาย ในวิชา นิเวศวิทยามนุษย์ โครงการย่อยที่ 2 นักเรียน

นายร้อยชั้นปีที่ 3 จำนวน 16 นาย ในวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่น และโครงการย่อยที่ 3 นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 จำนวน 20 นาย ในวิชาการบริหารโครงการ ในภาคการศีกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2550 และใช้ “กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน” มาเป็นแนวทางการวิจัยหลัก โดยมีประเด็นสำคัญในการศีกษาร่วมกัน คือ การพัฒนาวิธีการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู และนวัตกรรมการศีกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน อันนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการศีกษาของนักเรียนนายร้อย

ผลของการศีกษาวิจัยพบว่า แนวคิดนำหรือนวัตกรรมหลักที่ได้นำมาเป็นประเด็นสำคัญในการศีกษาวิจัยของทั้ง 3 โครงการย่อย คือโครงการย่อยที่ 1 การบูรณาการรูปแบบการเรียนการสอนร่วมกับการสร้างสื่อการเรียนรูที่ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของนักเรียนนายร้อย โครงการ

ย่อยที่ 2 วิธีการสอนและกิจกรรมอย่างหลากหลาย ที่ถูกออกแบบมาใช้กระตุ้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและเพื่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของนักเรียนนายร้อย และโครงการย่อยที่ 3 กรอบธรรมเนียมปฏิบัติของทหารและการบูรณาการวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อสร้างความตั้งใจในการศึกษาในห้องเรียน ล้วนส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อย สรุปผลจากการวิเคราะห์ผลของการศึกษาวิจัยทั้ง 3 โครงการย่อยได้ว่า กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นแนวทางหรือกลไกสำคัญในการพัฒนากระบวนการและวิธีการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม อันส่งผลสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อย รวมไปถึงนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามศักยภาพของตนเองอย่างมีความสุขและต่อเนื่องอันเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ก้าวกระโดดอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้ประเทศทั้งหลายต้องให้ความสำคัญแก่การใช้กลไกทางการศึกษา เป็นตัวขับเคลื่อนในการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ปรชาญาการจัดการศึกษาจึงได้ถูกปรับเปลี่ยนจากการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ มาเป็นการให้ความสำคัญหลักแก่ผู้เรียนในการที่จะแสวงหาความรู้ภายใต้หลักของสังคมอุดมปัญญาหรือสังคมแห่งการเรียนรู้ ในการนี้ผู้มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องปรับการเรียนการสอนในหลักสูตรให้สอดคล้องกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นอกจากนั้น นโยบายการจัดการศึกษา

ของสถานศึกษาต่างๆ ต้อง “ปฏิรูป” (reform) ให้เป็นไปตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งสร้างคุณภาพของผู้เรียนโดยมีมิติสำคัญในการให้การศึกษาที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามศักยภาพของตนเอง เพื่อให้บรรลุถึงประสิทธิภาพในฐานะทรัพยากรบุคคลที่สำคัญในอนาคตต่อไป

หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ “การปฏิรูปการเรียนรู้” (Learning Reform: LR) ซึ่งเจตนารมณ์สำคัญ คือ การกำหนดให้คนไทยทุกคนเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต อันหมายความว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ รวมถึงพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และผู้บริหาร สถานศึกษา ต้องคำนึงถึงผู้เรียนในฐานะ “คน” ที่มีชีวิตจิตใจ มีศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ รวมทั้งมีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม ด้วยเหตุดังกล่าว การจัดการกระบวนการเรียนรู้จึงต้องมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน นั่นคือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องเป็นกระบวนการพัฒนาดคนในฐานะที่เป็นปัจเจกชน และเป็นสมาชิกของกลุ่มคน (สังคม) ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติและสร้างสรรค์ และมีความสุขในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาหลักในการผลิตนายทหารสัญญาบัตรให้แก่กองทัพบกไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2430 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า คือ การผลิตนายทหารสัญญาบัตรให้ได้มาตรฐานตามที่ต้องการ และเหมาะสมกับสภาวะการณ์ของสังคม ซึ่งปัจจุบัน มาตรฐานหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรตามที่

กองทัพบกต้องการ ได้ถูกกำหนดเอาไว้อย่างชัดเจนในนโยบายการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2550-2554 ได้แก่

1. เป็นแบบฉบับของนายทหารสัญญาบัตร ผู้มีลักษณะผู้นำดี มีวินัย รู้แบบธรรมเนียมของกองทัพ อุทิศตนเพื่อชาติและประชาชน โดยการปลูกฝังวิชาผู้นำและครุฑทหารเป็นหลัก

2. มีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติทางทหารในระดับหมวดของหน่วยกำลังรบ รับผิดชอบของเหล่าต่างๆ และมีพื้นฐานเพียงพอในการช่วยพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ

3. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพทหาร และช่วยพัฒนากองทัพ ตลอดจนการอุทิศตนเพื่อเป็นทหารอาชีพ

4. มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นสุภาพบุรุษ มีคุณธรรม สามารถพัฒนาและดำรงความเข้มแข็งของสมรรถภาพร่างกายทั้งในตนเอง และเสริมสร้างให้แก่กำลังพลในหน่วย

5. มีพื้นฐานความรู้วิทยาการระดับอุดมศึกษา เพียงพอสำหรับเสริมคุณลักษณะข้างต้น และเป็นผู้ที่ทันโลกทันเหตุการณ์

6. มีความสามารถในการฝึกสอนอบรมผู้ใต้บังคับบัญชา

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดดในสังคมปัจจุบัน การที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าจะสามารถผลิตนายทหารสัญญาบัตรให้ได้มาตรฐานครบถ้วนตามที่กองทัพบกต้องการและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยมุ่งสร้างคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทางหลักของการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวทางดังกล่าว สามารถกระทำได้หลายแนวทางโดยใช้วิธีและเครื่องมือที่แตกต่างกันไป การศึกษาเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วม

ร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ที่ได้ดำเนินการภายใต้โครงการนี้ นับเป็นแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งก็คือ นักเรียนนายร้อยเป็นหลัก โดยใช้กระบวนการที่เรียกกันว่า การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research: CAR) เป็นเครื่องมือสำคัญ

การวิจัยในชั้นเรียนสามารถอธิบายโดยสรุปในที่นี้ได้ว่าหมายถึง การศึกษา ค้นคว้า หาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน หรือแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้สอนอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการวิจัยเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์อย่างเต็มความสามารถ หรือเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน (เฉลิม พักอ่อน 2546: 6) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ที่มุ่งค้นหาแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้อย่างตลอดชีวิต จนสามารถพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเต็มความสามารถ ตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

โดยสรุป ศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษแห่งคุณภาพและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสังคมและประเทศต่างๆ อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งนี้ คุณภาพของ “คน” ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นับเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้สังคมและประเทศชาติอยู่รอด โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าที่เป็นสถาบันการศึกษาหลักในการผลิตนายทหารสัญญาบัตรให้แก่กองทัพบกไทย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อย ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพให้เหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธี

การเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน การสอนอย่างจริงจัง เพื่อให้สามารถตอบสนอง ได้กับนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ความต้องการของกองทัพบก รวมไปถึงระบบ ประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก การนำ กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นเครื่องมือใน การศึกษานี้ ก็เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนา การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียน นายร้อยที่เป็นรูปธรรม มีหลักการ พร้อมกับ คำอธิบายประกอบที่ชัดเจน อันจะเป็นแนวทาง สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อย ที่พึงประสงค์ต่อไป

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอให้ ทราบถึงกระบวนการศึกษานวัตกรรมการมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ซึ่งได้ดำเนินการโดยคณะทำงานวิจัยกองวิชา กฎหมายและสังคมศาสตร์ฯ รวมทั้งผลที่ได้รับ จากการศึกษาและข้อค้นพบที่สำคัญตามลำดับ

แนวคิด ทฤษฎี ในการศึกษา

การวิจัยในชั้นเรียน :

นวัตกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

การเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย

1. ครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษา คือ การเปลี่ยนแปลง การศึกษาทั้งระบบ อาทิ ด้านการบริหาร หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน วิชาชีพของครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวิจรรณญาณในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรีของ ความเป็นมนุษย์ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม

ที่เปลี่ยนไป ดังนั้นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการ ศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการเรียนรู้ เปลี่ยนวิธีคิดเรื่อง การเรียนรู้จากการเน้นครูเป็นศูนย์กลางมาเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ

การปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดหลักเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เมื่อพิจารณาแนวการจัดการศึกษาในหมวดที่ 4 ว่า ด้วยเรื่องการจัดการศึกษามาตรา 22 กำหนดว่า “การจัดการเรียนการสอนต้องยึดหลักว่าผู้เรียน ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการ จัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา จึงควรมีศักยภาพใน ด้านต่างๆ 5 ประการด้วยกัน คือ 1) นักพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นและระดับสถานศึกษา 2) นักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) นักการใช้นวัตกรรมการศึกษารวมทั้งคอมพิวเตอร์เพื่อ การศึกษา 4) นักวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง 5) นักวิจัยรวมทั้งนักวิจัยในชั้นเรียน

2. แนวคิดการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ

การเรียนและการสอนนั้นถือว่าเป็นกระบวนการที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างแยกไม่ออกเมื่อใดที่ผู้สอน ให้ผู้เรียนมีบทบาท ร่วมกิจกรรมกลุ่ม จัดบรรยากาศ แบบประชาธิปไตย แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ขณะ เดียวกันผู้สอนคอยสอดแทรกกิจกรรมและใช้การ ประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) เราเรียกการเรียนการสอนเช่นนี้ว่า การเรียน การสอนโดยมีผู้เรียนเป็นสำคัญ บทบาทของครู จะต้องเปลี่ยนแปลงไปจากบทบาทผู้ให้ความรู้ (Telling) มาให้ผู้เรียนฝึกเรียน ฝึกใช้กระบวนการ

(Process) เพื่อคิดค้นหาความรู้ด้วยตนเอง แก้ปัญหาด้วยตนเองให้มากที่สุด บทบาทของครูที่เป็นผู้สอน (Teacher) ต้องเปลี่ยนเป็นผู้จัดการความสะดวก (Facilitator) ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองให้เกิดประสบการณ์ เช่น สื่อการเรียนและการสอน สิ่งแวดล้อม ตลอดจนบรรยากาศของห้องเรียน

ปัจจุบันวงการการศึกษาให้ความสนใจการเรียนการสอนโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างมาก นักการศึกษาท่านหนึ่ง คือ Carl R. Rogers ได้ให้แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอน โดยวิธีนี้ไว้เป็นรูปแบบโดยเฉพาะ เรียกว่า CIPPA Model (ธรรมนอง สุวพานิช 2547:124-126) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. Construction คือ การให้ผู้เรียนคิดค้นสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการแสวงหาข้อมูลทำความเข้าใจ วิเคราะห์ ตีความ แปลความหมาย และสรุปเป็นความรู้ได้

2. Interaction เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การจัดแบ่งผู้เรียนทำงานเพียงคนเดียวหรือร่วมกันเป็นกลุ่มในแต่ละกิจกรรมจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน และรู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

3. Participation คือ การร่วมมือระหว่างกันของผู้เรียน ให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ให้มากที่สุด ซึ่งถือเป็นประสบการณ์ตรงทำให้จดจำได้ดี

4. Process/Product ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงกระบวนการ การค้นคว้าหรือการดำเนินการแสวงหาข้อมูล และผลงานที่เกิดขึ้นจนสามารถสรุปผลได้

5. Application คือ ผู้เรียนสามารถนำผลจากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ ไม่ว่าจะผลนั้นจะมาจากการเรียนรู้จากตนเองหรือจากกลุ่มก็ตาม ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจด้วยตนเอง

ด้วยความเชื่อมั่นอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป การเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนนั้น ผู้สอนควรคำนึงถึงกรอบแนวคิด คือการจัดการเรียนต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ การนำเนื้อหาสาระที่ใกล้ตัวผู้เรียนมาสอนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง การใช้กลยุทธ์การเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับวิธีการเรียน ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รวมไปถึงการสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสังคม

3. แนวคิดการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้อย่างที่เป็นบทบาทสำคัญของครูในยุคปัจจุบัน ซึ่งจะไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 30 ที่ระบุว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

3.1 ความหมาย ประโยชน์และข้อจำกัดของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนเป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่ม

เพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสวิพากษ์อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของครูและผู้เรียน (สุวิมล ว่องวานิช 2548: 21) การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ค้นคว้าเพื่อสร้างความรู้ใหม่ทางการศึกษาและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ทางการศึกษา ความรู้ใหม่ทางการศึกษา เช่น วิธีสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการสอนใหม่ หลักการสอนใหม่ ทฤษฎีการศึกษาใหม่ ส่วนสิ่งประดิษฐ์ใหม่ทางการศึกษาคือสื่อการเรียนการสอน เช่น ชุดการเรียน แบบฝึก แบบฝึกหัด โปรแกรมการเรียน ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผ่านการตรวจสอบอย่างมีระบบ

ผลจากการวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์คือ ใช้ผลการค้นพบเป็นแนวทางนำไปจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาตนเองอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาผู้ที่มีส่วนร่วม นำไปสู่การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นกิจกรรมวิจัยในชั้นเรียนจึงต้องควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียน

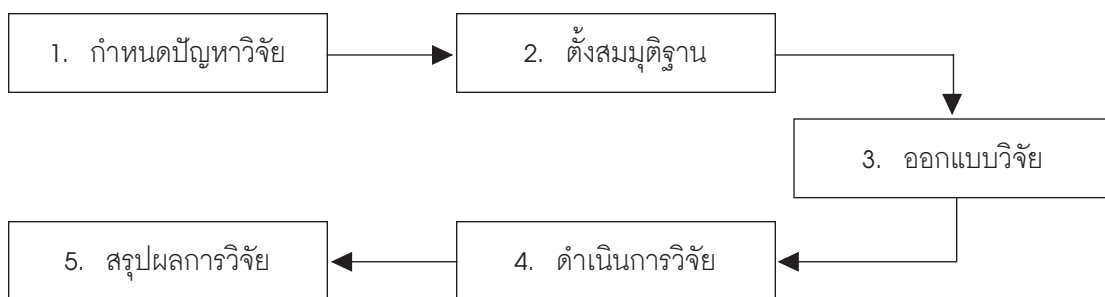
แม้การวิจัยในชั้นเรียนจะมีประโยชน์มากมาย แต่โดยธรรมชาติและหลักการของการวิจัยในชั้นเรียนก็ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดของการวิจัยแบบนี้หลายประการ 1) การวิจัยในชั้นเรียนมักมีขนาดเล็ก ทำให้มีผลต่อความเป็นตัวแทนของข้อค้นพบ จึงก่อให้เกิดข้อจำกัดในการสรุปอ้างอิงผลการวิจัย

2) เนื่องจากสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนจะปล่อยให้ไปไปตามธรรมชาติ ดังนั้นข้อค้นพบที่ได้รับบางครั้งไม่สามารถยืนยันได้หนักแน่นว่าเนื่องมาจากปัจจัยใด แต่ทราบได้ที่ปัญหาในชั้นเรียนหมดไป ก็ถือว่าการวิจัยครั้งนั้นประสบความสำเร็จ

3) ธรรมชาติของงานวิจัยถูกกำหนดด้วยเงื่อนไขที่มีเรื่องของคุณธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในการทำงาน ทำให้การทดลองต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานกระทำไม่ได้เต็มที่ เนื่องจากสิ่งที่ทดลองก็ยังไม่ได้มีการตรวจสอบยืนยันผลที่เกิดขึ้นว่าจะจะเป็นไปในทิศทางใด 4) กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไม่ได้แยกครูออกมาจากการวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยต้องเกี่ยวข้องกับการทำงานของตนเองและผู้อื่นตลอดเวลา การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการเพิ่มภาระงานของครูมากขึ้นจากการทำงานปกติ โดยเฉพาะในช่วงแรกของการวิจัยที่ครูนักวิจัยต้องวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดแนวทางการแก้ไข ดังนั้นเพื่อให้การทำวิจัยไม่ เป็นภาระสำหรับครูมากเกินไป ต้องมีการออกแบบการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนให้มากที่สุด

3.2 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

กระบวนการที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน หรือ วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการที่มีระบบ (scientific method) มีขั้นตอนตามแผนภาพดังนี้

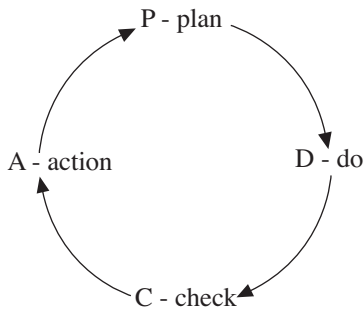
แผนภาพ ขั้นตอนของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

จากแผนภาพ ขั้นตอนของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนพบว่า ขั้น 1 2 และ 3 คือ ขั้นวางแผนวิจัย ขั้น 4 คือ การดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูล แปลผล ในขั้นนี้มีการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนเพื่อปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยควรนำไปปรับปรุงลงมือปฏิบัติเพื่อปรับปรุง เมื่อปรับปรุงแล้วก็มีการตรวจสอบ หากยังพบข้อแก้ไข ก็วางแผนดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ขั้น 5 คือ การสรุปผลการวิจัย เป็นขั้นสร้างความรู้ใหม่และการนำไปใช้

3.3 การวิจัยในชั้นเรียน : กลไกสำคัญสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา

เมื่อนำกระบวนการวิจัยในแผนภาพข้างต้นไปเปรียบเทียบกับวงจรเดมมิง (Deming cycle) ซึ่งเป็นวงจรพัฒนาคุณภาพงานและเป็นวงจรที่คนทั่วไปรู้จัก คือ PDCA ดังแผนภาพ

แผนภาพ วงจร PDCA

ผลการเปรียบเทียบระหว่างขั้นตอนของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์กับวงจร PDCA พบว่า มีความเหมือนหรือสอดคล้องกัน ดังนี้

1. วางแผนวิจัย (Plan - P) คือ การทำงานใดๆ ต้องมีขั้นการวางแผน เพราะทำให้มีความ

มั่นใจว่าทำงานได้สำเร็จ เช่น วางแผนการสอน วางแผนการวิจัย หัวข้อที่ใช้ในการวางแผน คือ วางแผนในหัวข้อต่อไปนี้ 1) ทำเพื่ออะไร 2) ทำอะไร 3) ใครทำ และทำกับกลุ่มเป้าหมายใด 4) ทำเวลาใด 5) ทำที่ไหน 6) ทำอย่างไร 7) ใช้งบประมาณเท่าไร การวางแผนวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการวางแผนตามคำถามต่อไปนี้ คือ why what และ how

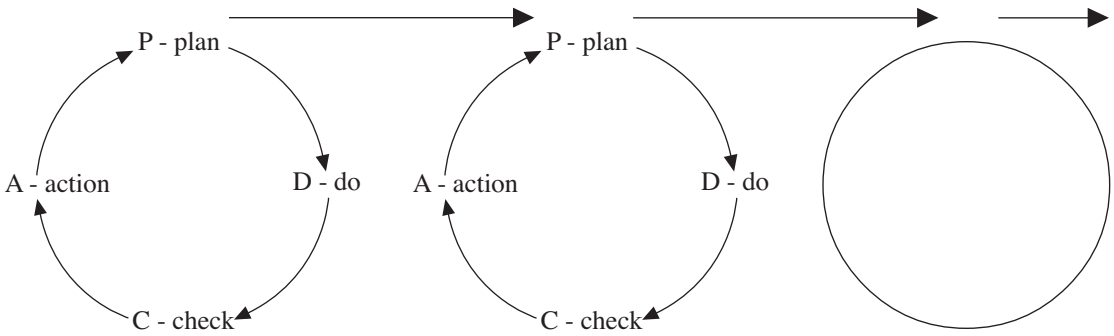
2. การปฏิบัติ (Do - D) หรือการดำเนินการวิจัย เป็นขั้นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การปฏิบัติวิจัยในชั้นเรียนตามแผนการวิจัย คือ การลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัยที่ตั้งไว้

3. ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผน (Check - C) เป็นขั้นการประเมินการทำงานว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีเรื่องอะไรปฏิบัติได้ตามแผน มีอะไรที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามแผน หรือปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล การตรวจสอบนี้จะได้สิ่งที่สำเร็จตามแผน และสิ่งที่ป็นข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข

4. การปรับปรุงแก้ไข (Action - A) เป็นขั้นของการนำข้อบกพร่องมาวางแผนเพื่อการปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วลงมือแก้ไข ซึ่งในขั้นนี้อาจพบว่าประสบความสำเร็จ หรืออาจพบว่ามีข้อบกพร่องอีก ผู้วิจัยหรือผู้ทำงานก็ต้องตรวจสอบเนื้อหาเพื่อแก้ไข แล้วนำไปแก้ไขอีกต่อไป งานของการวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการทำไปไม่มีการหยุด เพื่อพัฒนาให้ดีขึ้น เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วงจร PDCA เป็นกระบวนการพัฒนางาน การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้น การวิจัยในชั้นเรียนด้วยการใช้วงจร PDCA จึงต้องเริ่มทีละขั้น P > D > C > A และเคลื่อนหมุนไปเรื่อยๆ ในแต่ละขั้นหรือแต่ละตัวของวงจรก็ต้องมีวงจร PDCA ในตัวของมัน

เองด้วย ดังแสดงในแผนภาพ วงจรการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

แผนภาพ วงจรการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน

ด้วยความสอดคล้องกันของการวิจัยในชั้นเรียนและวงจรพัฒนาคุณภาพงานดังกล่าว การวิจัยในชั้นเรียนจึงมีความสำคัญมากในฐานะกลไกที่สำคัญของระบบและการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

**วิธีการศึกษาวิจัยในโครงการศึกษา
การวิจัยในชั้นเรียน :
นวัตกรรมที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา
การเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย**

การศึกษานวัตกรรมการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักที่จะพัฒนาและปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพเหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน สามารถตอบสนองได้กับนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ความต้องการของกองทัพรวมทั้งระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก โดยการนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นเครื่องมือในการศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางในการ

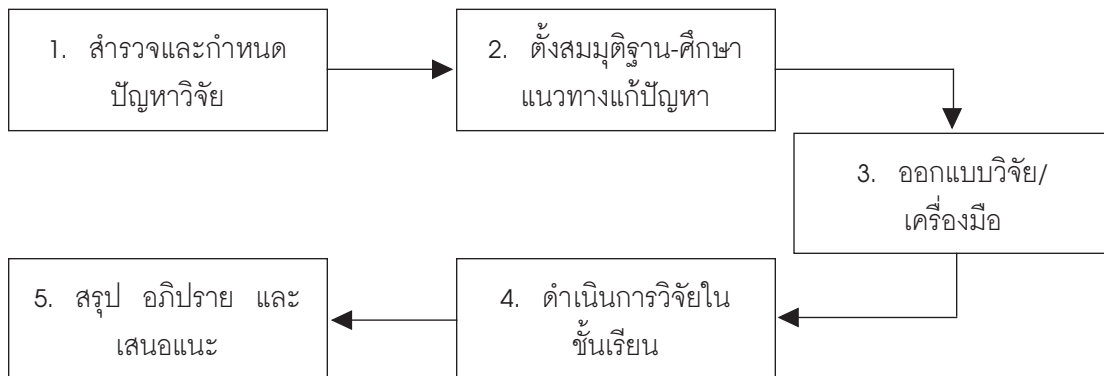
พัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อยที่เป็นรูปธรรม มีหลักการ พร้อมคำอธิบายประกอบที่ชัดเจน อันจะเป็นแนวทางสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อยดังที่ต้องการต่อไป

คณะทำงานศึกษาวิจัยได้ดำเนินการวิจัยในหัวของภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โดยมีกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบไปด้วยนักเรียนนายร้อย สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาในกองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ รวม 3 ห้องเรียน ได้แก่ 1) ห้องเรียนวิชานิติเวชวิทยามนุษย์ของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 2 จำนวน 15 นาย 2) ห้องเรียนวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่น ของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 3 จำนวน 16 นาย และ 3) ห้องเรียนวิชาการบริหารโครงการของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 4 จำนวน 20 นาย ทั้งนี้ ห้องเรียนที่ถูกเลือก เป็นห้องเรียนที่อาจารย์ประจำวิชาเป็นหนึ่งในคณะทำงานศึกษาวิจัยทั้งสิ้น

ขอบเขตของการศึกษาวิจัยถูกวางไว้ให้ครอบคลุมประเด็นการ “พัฒนาและปรับเปลี่ยน” กระบวนการและวิธีการเรียนการสอน การติดตามผล และการวัดและประเมินผล โดยการนำ

กระบวนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้เป็น
แนวทางการวิจัยหลัก กล่าวคือ กระบวนการศึกษา
วิจัยในภาพรวมของทั้ง 3 ห้องเรียนที่ทำการศึกษา

รวมถึงวิธีการนำเสนอผลการวิจัย ได้ยึดตาม
ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียนดังที่ได้อธิบายใน
แผนภาพข้างล่างนี้เป็นแนวทางหลัก

แผนภาพ ขั้นตอนการทำงานของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

จากแผนภาพ ขั้นตอนที่ 1, 2 และ 3 ของ
กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนถือเป็นขั้นของการ
วางแผนวิจัย โดยเริ่มต้นด้วยขั้นที่ 1 การสำรวจ
และกำหนดปัญหาการวิจัย ซึ่งในขั้นตอนนี้
อาจารย์ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาการ
เรียนการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และจัดลำดับ
ความจำเป็นของปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไข
หรือพัฒนา ทั้งนี้ ปัญหาที่จะทำการศึกษาค้นคว้า
เป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ด้วยการ “พัฒนาและ
ปรับเปลี่ยน” กระบวนการเรียนการสอน การ
ติดตามผล และการวัดและประเมินผล ในชั้น
เรียนนั้นๆ ในขั้นที่ 2 เป็นขั้นตอนของการตั้ง
สมมุติฐานและศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา
ผู้วิจัยได้นำสภาพปัญหาการเรียนการสอนจากผล
การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญในขั้นแรก
มาพิจารณาร่วมกับคณะทำงานฯ เพื่อตั้งเป็น
สมมุติฐานสำหรับการศึกษาวิจัย เสร็จแล้วจึงร่วม
กันศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็น
แนวทางเฉพาะสำหรับแต่ละห้องเรียนตามแต่
สภาพปัญหาที่ปรากฏขึ้นจริง เงื่อนไขข้อจำกัด

ต่างๆ และเนื้อหาวิชาที่สอน อันทำให้การศึกษา
ในภาพรวมของทั้ง 3 ห้องเรียนที่ถูกนำเสนอภายใต้
ได้แนวทางหลักและรูปแบบเดียวกัน สามารถให้
ข้อเปรียบเทียบทั้งที่เหมือนและแตกต่างกันได้
อย่างชัดเจน หลังจากนั้น ขั้นที่ 3 เป็นขั้นตอน
ของการออกแบบการวิจัยและสร้างเครื่องมือ
ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นหาเทคนิค วิธีการ หรือ
เครื่องมือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยอาจเป็น
เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใด
รูปแบบหนึ่ง หรือสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยประกอบ
การเรียนการสอน เมื่อได้รูปแบบการสอนหรือ
เครื่องมือที่พึงประสงค์เรียบร้อยแล้ว คณะทำงานฯ
จึงได้ร่วมกันตรวจสอบความเหมาะสมของเทคนิค
วิธีการ หรือเครื่องมือดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้อง
กับแนวทางการศึกษาวิจัยที่วางไว้

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นตอนของการดำเนินการ
วิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการสอนหรือ
เครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในการเรียนการ
สอนเพื่อแก้ไขปัญหาที่ค้นพบตามขั้นตอนและวิธี
การที่กำหนด โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของ

ผลที่เกิดขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวเพื่อแสดงให้เห็นว่าผลที่ได้รับเป็นอย่างไร ในระหว่างการดำเนินการวิจัยในขั้นนี้ ได้มีการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนเพื่อปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วก็ได้มีการตรวจสอบผลที่ได้รับต่อไป หากยังพบข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ก็จะมีการวางแผนดำเนินการปรับปรุงและปฏิบัติการแก้ไขไปอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งผลที่ได้รับมีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะสรุปเป็นผลของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงจะดำเนินการในขั้นที่ 5 หรือขั้นตอนสุดท้าย คือ ขั้นตอนการสรุปผลการวิจัยว่าแนวทางการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่ใช้บรรลุผลสำเร็จหรือไม่ และได้รับผลกระทบหรือผลอื่นๆ เกิดขึ้นตามมาอย่างไร ขั้นตอนนี้นับเป็นขั้นตอนของการประเมินภาพรวมทั้งหมด เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่สำหรับการเรียนการสอน โดยคณะทำงานฯ ได้มีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาหรือแก้ไขปัญหานั้น รวมไปถึงการตรวจสอบผลของการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับประชากร คือ นักเรียนนายร้อย ทั้ง 3 ห้องเรียน รวมไปถึง อาจารย์ผู้ทำการวิจัยในแต่ละห้องเรียน ข้อมูลอื่นๆ ที่ได้

ในขั้นตอนนี้ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากในการช่วยให้เห็นภาพรวมทั้งหมด ที่ได้รับจากการดำเนินการวิจัยในขั้นเรียน และยังเป็นการยืนยันความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของการศึกษาวิจัยอีกด้วย

ท้ายที่สุด คณะทำงานฯ ทั้งหมดได้ร่วมกันพิจารณา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบ ผลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยในทั้ง 3 ห้องเรียน ก่อนทำการสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะในภาพรวมของการศึกษา เพื่อตอบโจทย์หลักที่มุ่งให้ได้แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ที่เป็นรูปธรรม

มีหลักการ พร้อมคำอธิบายประกอบที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ได้ต่อไป อันถือได้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

การดำเนินการวิจัยของโครงการย่อยในโครงการการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน : นวัตกรรมที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย

โครงการย่อยที่ 1 สื่อการเรียนรู้ : แนวคิดและวิถีสู่บทบาทการมีส่วนร่วม

สภาพแวดล้อมทั่วไปในชั้นเรียน

ชั้นเรียนที่ทำการศึกษาคือชั้นเรียนของนักเรียนนายร้อย ปีที่ 2 สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ โดยมีจำนวนนักเรียนนายร้อย ทั้งสิ้น 15 นาย วิชาที่ศึกษาคือวิชานิติเวชวิทยามนุษย์ ซึ่งเป็นวิชาในหมวดวิชาเฉพาะโดยกำหนดเป็นวิชาแกนของหลักสูตร การเรียนการสอนของวิชาอยู่ในช่วงเวลา 08.00-09.30 น. ทุกวันอังคารและวันศุกร์ เนื้อหาของวิชาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่กับพฤติกรรมของมนุษย์เป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นให้เกิดความเข้าใจในการพัฒนาเพื่อให้ออดคล้องกับมิติของ “ความสมดุล” “ความมั่นคง” และ “ความยั่งยืน”

ลักษณะของนักเรียนนายร้อย ที่ทำการศึกษาคือเป็นกลุ่มที่ตั้งใจเลือกศึกษาวิชาในสาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา โดยมีเป้าหมายเป็น “ทหารนักพัฒนา” ที่สามารถนำความรู้จากการศึกษาในสาขาวิชาไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติราชการในอนาคต

การศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาเครื่องมือวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นพบว่า พื้นฐานโดยทั่วไปของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 1 มีทักษะ

การศึกษาที่มุ่งเน้นด้านวิทยาศาสตร์ นักเรียน นายร้อยจึงมีความคุ้นเคยต่อการคิดวิเคราะห์และตอบโจทย์ปัญหาต่างๆ ในเชิงปรนัย พื้นฐานของการศึกษาในลักษณะดังกล่าวได้ส่งผลให้นักเรียน นายร้อย กลุ่มที่เลือกศึกษาในสาขาสังคมศาสตร์ ชาติทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษาในสาขานี้โดยเฉพาะเรื่องการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุว่ากระบวนการศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์จะเน้นการถ่ายทอดแนวคิดและการแสดงความคิดเห็นที่ต้องบูรณาการทักษะดังกล่าว เพื่อการคิดวิเคราะห์และตอบโจทย์ปัญหาสังคมในเชิงอัตนัย จึงจำเป็นต้องปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ รวมไปถึงแนวคิดให้สอดคล้องกับแนวทางการเรียนการสอนของสาขาทางด้านสังคมศาสตร์ และสืบเนื่องจากสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน โดยผู้เรียนเป็นนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 2 ซึ่งยังไม่รู้จักซึ่งกันและกันระหว่างในกลุ่มที่เรียนด้วยกันมากนัก ผู้สอนจึงตั้งประเด็นของการศึกษาในเบื้องต้นว่า การปรับตัวซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกกลุ่มในลักษณะที่เป็นนักเรียนกลุ่มใหม่และการปรับเปลี่ยนแนวคิดการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อย ในเชิงสังคมศาสตร์เป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาวิจัย

เมื่อผนวกรวมปัญหาที่ค้นพบจากการศึกษาเบื้องต้นกับเป้าหมายหลักของการวิจัยที่มุ่งเน้นพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย โดยมีการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า “การบูรณาการรูปแบบการเรียนการสอนในกิจกรรมใบงานแผนที่ความคิด และกิจกรรมงานกลุ่มในการสร้างสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของนักเรียนนายร้อย มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเชิงสังคมศาสตร์ในวิชานิเวศวิทยามนุษย์” ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อยออกเป็น

3 ด้าน คือ 1) ด้านผลการเรียนหรือผลการสอบของนักเรียนนายร้อย 2) ด้านความกระตือรือร้นต่อการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย และ 3) ด้านการพัฒนาแนวคิดของนักเรียนนายร้อยในการประยุกต์ใช้บทเรียนกับสภาพปัญหาสังคมทั่วไป แต่ละด้านจำเป็นจะต้องมีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลที่มีลักษณะแตกต่างกัน

ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ด้วยกระบวนการมอบหมายงาน ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของนักเรียนนายร้อย ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาของวิชาอันประกอบไปด้วย 1) กิจกรรมใบงาน เพื่อใช้วัดทักษะความรู้ของนักเรียนนายร้อยในด้านต่างๆ ได้แก่ การทำแผนที่ความคิด (Mind Map) การฝึกจดบันทึกเนื้อหาการเรียนการสอน และการมอบหมายแบบฝึกหัดคิดวิเคราะห์ 2) กิจกรรมงานกลุ่ม เพื่อใช้วัดทักษะและความสามารถของนักเรียนนายร้อยในการทำงานร่วมกัน โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับกลุ่มย่อยกลุ่มละ 3 นาย ทำรายงานตามหัวข้อที่มอบหมาย และระดับชั้นเรียนที่ต้องจัดทำแผนที่สามมิติหรือโมเดล (Model) ร่วมกันหมดทั้งชั้นเรียน และ 3) กิจกรรมการฝึกระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ซึ่งประกอบไปด้วย การกำหนดให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเพื่อสั่งงาน แจ้งผลการสอบและนัดพบต่างๆ โดยผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และการกำหนดให้มีการตรวจรูปเล่มการจดบันทึกหรือแฟ้มสะสมใบงาน

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลประกอบไปด้วยเครื่องมือที่แตกต่างกัน 3 ลักษณะ คือ 1) เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนายร้อย ได้แก่ การตรวจแฟ้มสะสมงานเพื่อวัดพัฒนาการทักษะในการฟัง การอ่าน และการเขียน การเรียกถามตอบในชั่วโมงที่สอนเพื่อ

วัดพัฒนาการทักษะการพูด และผลการเรียนจากการสอบระหว่างภาคและปลายภาคการศึกษา เพื่อวัดความสามารถในการเรียนรู้ 2) เครื่องมือวัดความกระตือรือร้นต่อการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบการสังเกตความกระตือรือร้นในการซักถาม การตอบ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียนนายร้อย และบันทึกการส่งงานที่ได้รับมอบตามกำหนดเวลา และ 3) เครื่องมือในการวัดการพัฒนาแนวคิดของนักเรียนนายร้อยในการประยุกต์ใช้บทเรียนกับสภาพปัญหาสังคมทั่วไป ได้แก่ การทำรายงานตามหัวข้อที่ได้รับมอบ และการตอบประเด็นคำถามในช่วงโมงการสอน

ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปใช้อย่างบูรณาการตามความเหมาะสมของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน โดยในช่วงแรกของการเรียนการสอนก่อนการสอบวัดผลระหว่างภาคได้มุ่งเน้นให้เกิดความรู้พื้นฐาน เพื่อสร้างแนวคิดและความเข้าใจต่อเนื้อหาวิชาเป็นสำคัญ โดยมีการสอดแทรกเครื่องมือที่ใช้ส่งเสริมพฤติกรรมการคิดเชิงระบบอย่างมีเหตุผลเป็นเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงใช้เครื่องมือที่ทำทนายให้นักเรียนนายร้อยคิดออกนอกกรอบแนวความคิดเดิม ในช่วงหลังการสอบวัดผลระหว่างภาค เนื้อหาของการเรียนการสอนได้มุ่งไปสู่การฝึกให้นักเรียนนายร้อยรู้จักการคิดวิเคราะห์จากตัวอย่างและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง พร้อมทั้งมีการเสริมและชี้ให้เห็นถึงการบูรณาการวิชาความรู้ในวิชาต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน

ในส่วนของการตรวจสอบและการวัดผล ผู้วิจัยได้แจ้งผลการประเมินพร้อมคำแนะนำให้นักเรียนนายร้อย ทราบถึงระดับความสามารถของตนเองทุกครั้ง ด้วยวิธีการเขียนความคิดเห็น

ลงไปในงานของนักเรียนนายร้อยแต่ละคน นอกจากนั้น หลังการสอบวัดผลระหว่างภาคได้มีการนำเครื่องมือวัดผลที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์เชิงประยุกต์ซึ่งสัมพันธ์กันกับเนื้อหาการเรียนการสอนมาใช้ด้วย

ในระหว่างการศึกษา ผู้วิจัยยังได้สร้างแรงส่งเสริมในการศึกษาเพื่อเป็นเงื่อนไขในการกระตุ้นเร้าให้นักเรียนนายร้อยเกิดความพยายามในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้วยการหมั่นพูดจากับนักเรียนนายร้อยอยู่เสมอว่า “นักเรียนนายร้อยทุกคนสามารถพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพดีกว่าเดิมได้ นอกจากนั้นครูอาจารย์ทุกคนรวมไปถึงประชาชนทั่วไปในสังคม ยังมีความคาดหวังกับนักเรียนนายร้อยอย่างสูงว่า จะ เป็นกำลังสำคัญให้แก่ประเทศชาติต่อไป”

ผลที่ได้รับ ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

จากการตรวจสอบและการวัดผลการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของ นักเรียนนายร้อยในระหว่างการศึกษาครั้งนี้ ด้วยเครื่องมือเฉพาะหลายชนิดตามที่ออกแบบ พบว่า ในช่วงก่อนการสอบวัดผลระหว่างภาค นักเรียนนายร้อยส่วนใหญ่ในชั้นเรียนได้เริ่มมีการปรับตัวต่อวิธีการเรียนการสอน แนวคิดและเนื้อหาทางด้านสังคมศาสตร์ได้ดีขึ้นเป็นลำดับ ทำให้มีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนการสอนในกองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ โดยเห็นได้จากการตอบคำถามของนักเรียนนายร้อยที่มีพฤติกรรมการคิดเชิงระบบเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น รวมทั้งยังมีพฤติกรรมการคิดออกนอกกรอบแนวความคิดเดิมและกล้าที่จะแสดงออกซึ่งความคิดนั้นให้อาจารย์ผู้สอนรับทราบ นับเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่การศึกษาที่กำหนด ทั้งนี้จากพฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ประเด็นของการปรับตัวในการเรียนร่วมชั้นเดียวกันของนักเรียนนายร้อย ใน

กลุ่มใหม่ไม่เป็นปัญหาต่อการเรียนการสอนแต่ประการใด ความเป็นกลุ่มใหม่ของนักเรียนนายร้อยที่เข้ามาศึกษาในกองวิชาฯ กลับเป็นข้อดีในการช่วยกันกระตุ้นค้นหาคำตอบในแง่มุมต่างๆ จากทักษะและการมองในมิติทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของนักเรียนนายร้อย ที่ตั้งใจเลือกเข้ามาศึกษาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ในส่วนของ การวัดผลจากการสอบและจากแฟ้มสะสมใบงาน พบว่า นักเรียนนายร้อยมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาดี โดยดูจากผลการวัดความรู้ความเข้าใจ อย่างไรก็ตาม ผลการวัดทักษะในส่วนอื่น ทำให้ทราบว่านักเรียนนายร้อยขาดทักษะในการจัดบันทึกและการเขียนอธิบายอย่างชัดเจนจนไม่สามารถใช้ทักษะการเขียนในการตอบคำถามได้อย่างเป็นระบบ เมื่อผู้วิจัยได้เรียกนักเรียนนายร้อยมาพบเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหา ก็พบว่า นักเรียนนายร้อยตระหนักดีถึงปัญหาและต้องการให้ช่วยเสริมสร้างทักษะในการเขียนเพิ่มเติม เนื่องจากการฝึกฝนทักษะดังกล่าวจากการศึกษาที่ผ่านมาของนักเรียนนายร้อยยังมีได้มีการเน้นย้ำอย่างต่อเนื่อง มีเพียงบางรายวิชาเท่านั้นที่ส่งเสริมให้เกิดการฝึกฝนใช้ทักษะการสื่อสารถ่ายทอดแนวคิดของผู้เรียนออกมาเป็นอรรถาธิบาย ซึ่งผู้วิจัยก็ได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการจัดเวลาการสอนเสริมเพิ่มเติมในเรื่องที่เกี่ยวกับทักษะการเขียน รวมทั้งได้ปรับวิธีการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้นักเรียนนายร้อยได้มีโอกาสฝึกทักษะการเขียนเพิ่มมากขึ้น

ประเด็นสำคัญในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างสื่อการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมพบว่า นักเรียนนายร้อยสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนกับการทำโมเดลได้อย่างดี จากการสอบถามพบว่า นักเรียนนายร้อยได้เห็นรูปธรรมจากการประยุกต์ใช้เนื้อหาวิชาต่อ

การพัฒนาพื้นที่ตามแนวคิดที่ได้ศึกษามาผ่านการทำโมเดล ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการต่อยอดความรู้ในวิชาต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ประกอบกับการเห็นผลงาน (โมเดล) ของตนเองประสบความสำเร็จ จึงเกิดความภาคภูมิใจและพยายามคิดเชื่อมโยงบูรณาการวิชาต่างๆ ในทางสังคมศาสตร์เข้ามาใช้ในการอธิบายแผนการพัฒนาของตนเองได้ โดยนักเรียนนายร้อยพยายามใช้เทคนิคต่างๆ ในการนำเสนอผลงานด้วยความตั้งใจและใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีในการส่งเสริมการเรียนการสอนด้วยวิถีทางการมีส่วนร่วมที่เห็นผลอย่างชัดเจนอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังพบว่า การมอบหมายงานในการทำงานเป็นกลุ่มในระดับที่ต่างกันทำให้นักเรียนนายร้อยมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกันได้มากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมและการรู้จักความรับผิดชอบในการแบ่งงานกันทำ

ในส่วนของ การพยายามฝึกฝนให้นักเรียนนายร้อยได้ทำแผนที่ความคิด (Mind Map) พบว่า นักเรียนนายร้อยสามารถเชื่อมโยงความคิดของตนเองได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้เทคนิคดังกล่าวจะต้องปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ของผู้เรียนและผู้สอนด้วย เพื่อไม่ให้นักเรียนนายร้อยรู้สึกถูกบีบคั้นและถูกบังคับให้คิด อันจะทำให้เป็นการสร้างทัศนคติในเชิงลบต่อวิธีการฝึกฝนได้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลของเจตคติที่มีต่อวิชาในเวศวิทยามนุษย์ก่อนและหลังจบการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างในเชิงบวกอย่างชัดเจนโดยนักเรียนนายร้อยมีเจตคติต่อวิชาดีขึ้นหลังจากผ่านการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมแล้ว นอกจากนี้ นักเรียนนายร้อยทุกคนยังแสดงทัศนคติว่า การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น เป็นวิถีทางในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน

ได้แสดงทัศนคติเห็น ถกแถลงและอภิปรายซักถาม โดยไม่รู้สีกขัดแย้งกับวิธีการเรียนการสอนส่งผลในเชิงบวกต่อการสอบปลายภาคเพื่อวัดผลนักเรียนนายร้อย สามารถทำคะแนนเพิ่มขึ้นได้ในระดับสูง

เมื่อทำการวิเคราะห์เบื้องต้นถึงผลที่ได้รับจากการศึกษาตามกรอบแนวคิด รูปแบบการเรียนการสอนในกิจกรรมโบบาง แผน que ความคิด และกิจกรรมงานกลุ่มในการสร้างสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของนักเรียนนายร้อย มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสังคมศาสตร์ในวิชาเนเวศวิทยามนุษย์ในเชิงบวก อันเป็นการยืนยันสมมุติฐานที่วางเอาไว้ ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อย คือ การขาดทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะในเรื่องของการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน อาจารย์ผู้สอนในวิชาสาขาสังคมศาสตร์ ต้องปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งแนวคิดของนักเรียนนายร้อยให้สอดคล้องกับแนวทางการเรียนการสอนในสาขาดังกล่าว

ข้อค้นพบที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษาซึ่งยืนยันผลการศึกษาดังกล่าวคือ จากการวัดผลในการศึกษานี้ได้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนนายร้อยมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนในระดับดี แต่ขาดทักษะที่จำเป็นในการถ่ายทอด ทำให้ไม่สามารถแสดงความรู้ความเข้าใจออกมาได้ดีเพียงพอ อันเป็นอุปสรรคสำคัญของการศึกษาด้านสังคมศาสตร์และการมีส่วนร่วมของนักเรียนนายร้อยในชั้นเรียน นอกจากนี้ความสัมพันธ์และความคุ้นเคยระหว่างผู้สอนกับนักเรียนนายร้อย ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนนายร้อยเกิดแรงกระตุ้นต่อการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ด้วยการถามตอบในข้อคำถามที่อยากรู้ มิใช่แต่เพียงข้อคำถามที่จัดตั้งหรือเตรียมเอาไว้แล้ว

การศึกษาเพื่อขยายผลเพิ่มเติมในประเด็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการศึกษาวិชาทางด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งได้แก่ทักษะทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน กับการมีส่วนร่วมของนักเรียนนายร้อยในชั้นเรียน จึงมีความสำคัญอันจะช่วยให้ได้แนวทางเหมาะสมในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ รวมไปถึงแนวคิดให้สอดคล้องกับแนวทางการเรียนการสอนของสาขาทางด้านสังคมศาสตร์ต่อไป

โครงการย่อยที่ 2 : การบูรณาการตัวอย่างที่หลากหลาย : ความท้าทายสู่การมีส่วนร่วม

สภาพแวดล้อมทั่วไปในชั้นเรียน

การทำวิจัยในโครงการย่อยที่ 2 นี้ ได้ทำขึ้นในชั้นเรียนของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 3 จำนวนทั้งสิ้น 16 นาย ในวิชาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นวิชาเฉพาะด้าน หมวดวิชาเฉพาะ ของสาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาองวิชากฏหมายและสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า วิชาดังกล่าวถูกกำหนดให้มีการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ของปีการศึกษา 2550 ทุกวันอังคารและวันศุกร์ เวลา 08.00-09.30 น.

เนื้อหาของวิชาจะมุ่งให้ความรู้แก่นักเรียนนายร้อยในเรื่องรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจ เน้นให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการแผ่นดินในแต่ละระดับ และรวมถึงความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎี เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในปัจจุบัน และเป็นพื้นฐานที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้อย่างสมบูรณ์

วิธีการเรียนการสอนจึงต้องดำเนินไปเป็นลำดับขั้นตอน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงแรก เป็นช่วงก่อนการสอบกลางภาค การเรียนการสอนจะเน้นการบรรยายให้ความรู้พื้นฐาน และทฤษฎีที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียน นายร้อย มีความรู้ความเข้าใจอย่างเพียงพอ ก่อนที่จะนำไปสู่การเรียนการสอนในช่วงที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงหลังการสอบกลางภาค ลักษณะการเรียนการสอนจะเป็นการทำ work-shop หรือการทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน ที่เน้นให้นักเรียนนายร้อยมีการคิดระดมสมอง (Brain storming) โดยการให้นักเรียนนายร้อย รู้จักการประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้ศึกษามาในช่วงแรกกับเหตุการณ์จริงในปัจจุบัน เข้าด้วยกัน และรู้จักการวิเคราะห์ในด้านต่างๆ ได้ ขณะเดียวกันมีการเก็บคะแนนสอบโดยครู

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียน นายร้อย ผู้วิจัยจึงกำหนดให้มีการใช้เครื่องมือ เพื่อตรวจสอบความต้องการในการเรียนวิชา ดังกล่าวของนักเรียนนายร้อยตั้งแต่เบื้องต้น รวมทั้งมีการทำความตกลงร่วมกันในกระบวนการเรียนการสอนก่อนเริ่มการศึกษาในครั้งแรก โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนนายร้อยมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการเรียนการสอนวิชาดังกล่าว

การศึกษาปัญหาและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ช่วงแรกของการเรียนการสอน นักเรียน นายร้อยทุกคนให้ความสนใจทั้งในส่วนของเนื้อหา วิชาที่ผู้สอนบรรยาย และเรื่องราวประสบการณ์การทำงานที่ผู้สอนพยายามสอดแทรกเพิ่มเติม ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนมีปฏิสัมพันธ์ พูดคุย และซักถามกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเป็นอย่างดี ในช่วงแรกของการสอนจึงยังไม่พบปัญหาในการเรียนการสอนแต่อย่างใด นอกจากนั้น ก่อนเริ่มการเรียนการสอนในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ให้นักเรียน นายร้อยทำแบบทดสอบเพื่อวัดเจตคติที่มีต่อวิชานี้ เมื่อทำการประเมินผลโดยการถ่วงน้ำหนักของคะแนนแล้วพบว่า นักเรียนนายร้อยมีเจตคติต่อ

วิชาดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

เมื่อการเรียนการสอนผ่านไปได้ประมาณ 3 สัปดาห์ ผู้สอนจึงพบปัญหาขั้นต้นที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนนายร้อย คือ อาการเบื่อหน่าย ไม่สดชื่นในระหว่างการเรียนรู้ นักเรียนนายร้อย บาง นายเริ่มมีพฤติกรรมการเล่นในชั้นเรียนให้เห็น เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เหตุผลสำคัญอาจเนื่องมาจากวิธีการสอนและเนื้อหาในการสอนที่ได้เน้น ถึงความรู้พื้นฐานและทฤษฎีเป็นหลักนั่นเอง

ในช่วงที่ 2 ของการเรียนการสอน คือช่วง หลังการสอบระหว่างภาค วิธีการเรียนการสอน ได้เปลี่ยนไปเป็นแบบการทำ work-shop หรือ การทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียนเป็นกลุ่ม โดยใช้ การนำเหตุการณ์ปัจจุบันมาประกอบการวิเคราะห์ ตามหลักการและทฤษฎีที่ได้ศึกษา พร้อมกับให้นักเรียนนายร้อย แต่ละกลุ่มนำเสนอความเห็น ของกลุ่มหน้าชั้นเรียน เพื่อเปรียบเทียบแนวความคิดของนักเรียนนายร้อยแต่ละกลุ่ม พฤติกรรม การเรียนของนักเรียนนายร้อย ในช่วงนี้จึงเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถสังเกตเห็นได้ว่า นักเรียนนายร้อยให้ความสนใจและกระตือรือร้น กับงานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงพยายามมีส่วนร่วม กับสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างดี

ในการศึกษาวิชานี้ ผู้สอนได้เชิญอาจารย์ พิเศษจากภายนอกมาบรรยายประสบการณ์การทำงาน รวมถึงปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจถึงข้อเท็จจริงในการทำงานนอกห้อง เรียน นักเรียนนายร้อยส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนดี แต่ ยังมีนักเรียนนายร้อยบางนายเท่านั้นที่ยังแสดง พฤติกรรมอ่อนเพลีย อย่างไรก็ตาม การบรรยาย พิเศษในครั้งต่อมา นักเรียนนายร้อย ทั้งหมดให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการซักถามและแสดง ความคิดเห็นเป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุปในส่วนของการค้นพบและ

การศึกษาปัญหา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และแบ่งปัญหาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ออกเป็น 2 ประเด็นสำคัญคือ 1) ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อกวนในห้องเรียน เนื่องจากความอ่อนเพลีย อันเป็นสาเหตุให้นักเรียนนายร้อยขาดสมาธิในการเรียน และนักเรียนนายร้อย บางนายไม่เชื่อฟังเมื่อผู้สอนตักเตือนในพฤติกรรมนั้น 2) ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษา เนื่องมาจากการขาดทักษะในการคิดอย่างเป็นระบบ การอ่าน การวิเคราะห์ ตลอดจนการถ่ายทอดความคิดผ่านทาง การเขียน จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมุติฐานหลักของการวิจัยในโครงการย่อยที่ 2 นี้ได้ว่า “วิธีการสอนที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาและการพัฒนาทักษะการใช้ภาษา รวมทั้งกิจกรรมกลุ่มเพื่อการมีส่วนร่วมในห้องเรียน สามารถส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้”

จากการศึกษาปัญหาเบื้องต้นและข้อค้นพบที่ได้รับ ผู้วิจัยได้บูรณาการวิธีการและเครื่องมือหลายชนิดเพื่อใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักเรียนนายร้อยเข้าด้วยกัน สามารถสรุปเป็นวิธีการแก้ไขสำหรับแต่ละประเด็นปัญหาได้ดังนี้ 1) การแก้ไขพฤติกรรมก่อกวนในห้องเรียน ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสอนที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาการสอน ซึ่งประกอบไปด้วย การยกตัวอย่างสิ่งที่กำลังอธิบายด้วยประสบการณ์การทำงานจริง การใช้ข่าวสารและเหตุการณ์ปัจจุบันที่น่าสนใจและมีความสอดคล้องกับบริบทที่ได้ศึกษา การตั้งคำถามและการเรียกถามเป็นรายบุคคลเพื่อตรวจสอบความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนนายร้อย ตื่นตัวในการเรียน การใช้ระเบียบวินัยในการว่ากล่าวตักเตือน ให้ตระหนักถึงความเป็นนักเรียนนายร้อย การทำแบบฝึกหัดในห้องเรียนโดยการระดมสมองระหว่างสมาชิกในกลุ่ม รวมถึงการให้นักเรียนนายร้อย แต่ละกลุ่ม

นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และ 2) การแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้ภาษา ผู้วิจัยได้ใช้การมอบหมายงานให้นักเรียนนายร้อยทำส่งในห้องเรียน เช่น การเขียนเรียงความ การทำรายงานย่อย พร้อมการนำเสนอหน้าชั้นเรียน รวมทั้งผู้วิจัยเสริมด้วยคำแนะนำเกี่ยวกับทักษะการอ่าน การคิด การวิเคราะห์ และการเขียนให้แก่ นักเรียนนายร้อย

ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

ในส่วนของ การแก้ไขปัญหาคือเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อกวนในห้องเรียน วิธีการสอนที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้ตามสถานการณ์และความเหมาะสมกับเนื้อหาในการเรียนการสอนได้ผลตามลำดับชั้น กล่าวคือ เมื่อนักเรียนนายร้อยเริ่มพฤติกรรมก่อกวนในห้องเรียน ผู้วิจัยใช้การเล่าประสบการณ์จริงหรือข่าวสารของเหตุการณ์ที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนนายร้อย ซึ่งนับว่าได้ผลในระดับหนึ่ง ต่อมาเมื่อพบว่าวิธีการดังกล่าวไม่ได้ผลเป็นที่พอใจ ผู้วิจัยใช้การตั้งคำถามกับชั้นเรียนเพื่อตรวจสอบความสนใจในการเรียนการสอนเป็นภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้บรรยายไปแล้ว ทั้งนี้ หากยังปรากฏว่ามีนักเรียนนายร้อยที่ไม่พยายามมีส่วนร่วมในการตอบหรือไม่สนใจ ผู้วิจัยจะเรียกถามเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะ เพื่อดึงสมาธิของนักเรียนนายร้อยให้กลับมาสนใจในการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม เมื่อใช้วิธีการเช่นนี้ปรากฏว่าในขณะที่ผู้สอนกำลังซักถาม นักเรียนนายร้อยกลุ่มหนึ่ง นักเรียนนายร้อยกลุ่มอื่นก็อาจมีพฤติกรรมง่วงนอนเกิดขึ้นได้ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการเหล่านี้จึงได้ผลเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

ขั้นตอนต่อมา ผู้วิจัยใช้วิธีการว่ากล่าวตักเตือนตามระเบียบวินัย และห้ามมิให้นักเรียนนายร้อยก่อกวนในห้องเรียนโดยเด็ดขาด แต่อนุญาตให้ผู้ที่มีอาการง่วงนอนออกนอกห้องไปล้างหน้าได้ ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยใช้การทำแบบฝึกหัดในห้องเรียน

และการให้นักเรียนนายร้อย แต่ละกลุ่มออกมา นำเสนอผลงานและความคิดเห็นหน้าชั้นเรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนนายร้อย คนอื่นๆ ชักถามและแสดงความคิดเห็นถึงเรื่องที่น่าสนใจ วิธีการนี้ทำให้นักเรียนนายร้อย ส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกตื่นตัวต่อการทำงานเป็นกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเองภายในกลุ่ม และการนำเสนอของเพื่อนเป็นการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมกรรหลับในห้องเรียนอย่างได้ผล

สำหรับการแก้ไขปัญหาคำกรรใช้ภาษา ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการหลังจากการเรียนการสอนในครั้งแรก กล่าวคือ ในครั้งแรกของการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบในสิ่งที่นักเรียนนายร้อยสนใจศึกษาวิชานี้เป็นพิเศษ และเพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนด้วย โดยให้นักเรียนนายร้อย เขียนเรียงความในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะศึกษา ทั้งที่เป็นความรู้พื้นฐาน ทศนคติ และความคาดหวังต่อการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา อันทำให้ผู้สอนได้เห็นถึงปัญหาของการใช้ภาษา ทั้งการเลือกใช้คำที่เหมาะสม การวิเคราะห์และการจัดเรียงประเด็นให้เป็นที่เข้าใจ การเชื่อมโยงประโยคอย่างถูกต้องให้อ่านง่าย ตลอดจนการเรียบเรียงคำพูดเพื่อถ่ายทอดความคิดผ่านการเขียน นอกจากนี้ ผลจากการทดสอบระหว่างภาคซึ่งเป็นข้อสอบอัตนัย ทำให้พบว่า นักเรียนนายร้อยบางนายยังมีปัญหาในเรื่องของการอ่านและการตีความประเด็นคำถามอีกด้วย

ก่อนเริ่มการเรียนการสอนในช่วงหลังการสอบระหว่างภาค ผู้วิจัยได้นำผลการตรวจสอบข้อสอบทั้งในส่วนของผลคะแนน และคำแนะนำถึงสิ่งที่นักเรียนนายร้อยทำผิดพลาดคืนให้กับนักเรียนนายร้อย พร้อมกับชี้แจงประเด็นคำถามและแนวทางการตอบคำถามที่ถูกต้อง เพื่อให้ นักเรียนนายร้อยได้มีโอกาสตรวจสอบข้อบกพร่องของตนเอง อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนา

ตนเองให้ดีขึ้นต่อไป

การเรียนการสอนในช่วงหลังการสอบระหว่างภาค เป็นการแก้ไขปัญหาคำกรรใหม่ที่เกิดขึ้น ได้แก่ ปัญหาการใช้ภาษาของนักเรียนนายร้อย ผู้วิจัยได้นำวิธีการสอนแบบให้อ่านบทความและข่าวสารทั่วไปมาใช้ในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนนายร้อยเกิดความคุ้นเคยและซึมซับกับการใช้ภาษาและการเรียบเรียงประโยคให้ได้ใจความสำคัญถูกต้องและอ่านง่าย ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนนายร้อยทำการสรุปเนื้อหาและวิเคราะห์สิ่งที่อ่าน พร้อมกับแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่ม ก่อนนำเสนอหน้าชั้นเรียน รวมทั้งกำหนดให้ นักเรียนนายร้อยทำรายงานส่งด้วย ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่จะมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและการออกแบบการสอนที่ได้กำหนดไว้ในเบื้องต้น

ผลที่ได้รับ ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

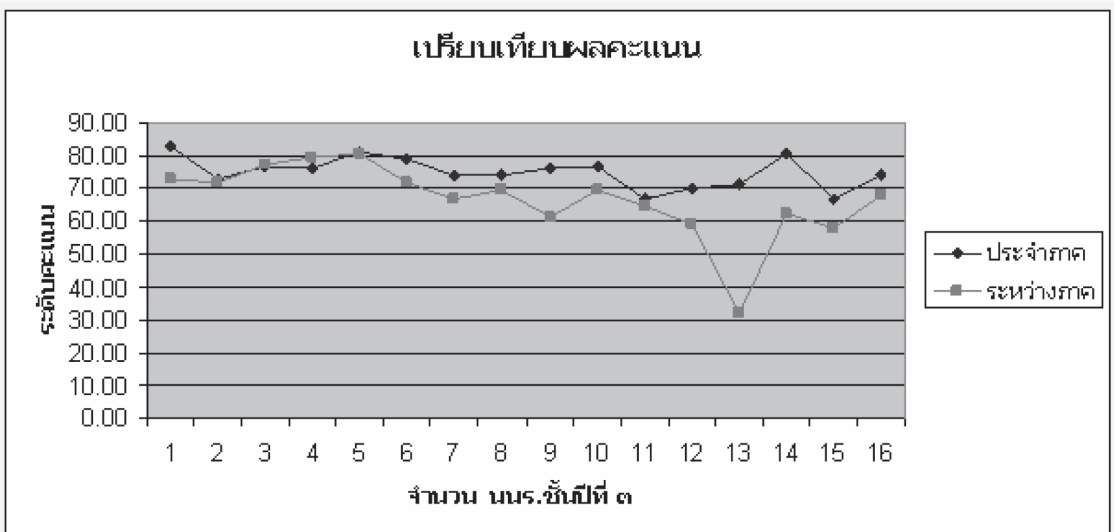
จากการตรวจสอบและการวัดผลพัฒนาการของการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ในชั้นเรียนนี้ พบว่า ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรหลับในห้องเรียนได้รับการแก้ไขจนมีพฤติกรรมลดลงอย่างชัดเจน หลังจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามวิธีการที่กำหนดไว้จนถึงขั้นสุดท้าย ผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหาคำกรรหลับในห้องเรียนของนักเรียนนายร้อย มีหลายวิธีแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ในชั้นเรียน และความเหมาะสมกับเนื้อหาของวิชาที่สอน เทคนิค และวิธีการสอนที่ได้ผลกับปัญหานี้ได้แก่ ความเอาใจใส่ของผู้สอนที่มีต่อทุกคน ความพยายามในการกระตุ้นให้นักเรียนนายร้อยมีส่วนร่วมในการพูดแสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา การจัดหากิจกรรมเสริมให้นักเรียนนายร้อย ได้คิดและปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา และที่สำคัญคือ การเสริมเพิ่มเติมเนื้อหาที่สอนด้วยเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เป็นที่สนใจของนักเรียนนายร้อย ซึ่งทั้งหมดนี้มีอิทธิพลอย่างมาก

ต่อการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียน นายร้อย

สำหรับประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้ภาษารวมถึงทักษะในการคิดอย่างเป็นระบบ การอ่าน การวิเคราะห์ ตลอดจนการถ่ายทอดความคิดผ่านด้วยการเขียน ผู้วิจัยพบว่า การนำวิธีการสอนแบบให้วิเคราะห์บทความและข่าวสารมาใช้ในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนนายร้อยมีทักษะในการเขียนดีขึ้น โดยดูได้จากผลงานของนักเรียนนายร้อยที่มีความรู้ในเรื่องที่เขียนมากขึ้น มีการเลือกใช้คำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาได้ถูกต้องและอ่านง่ายขึ้น รวมทั้งนักเรียนนายร้อย ยังสามารถวิเคราะห์เชื่อมโยงสิ่งที่ศึกษามากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถเสนอความคิดเห็นในแง่มุมที่หลากหลายได้

จากความพยายามในการใช้เครื่องมือที่ถูกออกแบบมาเพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

ของนักเรียนนายร้อย และเครื่องมือที่ใช้เพื่อพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ได้ข้อสรุปว่า เครื่องมือต่างๆ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อยดีขึ้น โดยเห็นได้จากคะแนนสอบของนักเรียนนายร้อย โดยเมื่อเทียบระหว่างผลคะแนนสอบระหว่างภาคและผลคะแนนสอบประจำภาคเป็นอัตราส่วนร้อยละตามแผนภาพด้านล่าง พบว่า นักเรียนนายร้อย ร้อยละ 87.5 มีคะแนนสอบดีขึ้น โดยมีนักเรียนนายร้อยเพียง 2 นายเท่านั้นที่มีผลคะแนนสอบประจำภาคลดลง ทั้งนี้ เมื่อได้ตรวจสอบก็พบสาเหตุว่ามาจากการที่นักเรียนนายร้อยนายหนึ่งเป็นนักกีฬาของโรงเรียน ซึ่งต้องทำการฝึกซ้อมอย่างหนักสำหรับการแข่งขันกีฬาเหล่าทัพในช่วงก่อนการสอบระหว่างภาค ในขณะที่นักเรียนนายร้อยอีกนายหนึ่งเป็นนักเรียนนายร้อยป่วยในสัปดาห์การสอบ

ผลการเปรียบเทียบค่าเจตคติที่มีต่อการศึกษาในวิชาของนักเรียนนายร้อยระหว่างครั้งแรก คือ ในห้วงก่อนการเรียนการสอนในครั้งแรก กับ ครั้งหลัง คือ ในห้วงก่อนการสอบประจำภาค ได้ผลว่า นักเรียนนายร้อยมีเจตคติต่อการศึกษาในวิชาดังกล่าวเพิ่มขึ้น

โครงการย่อยที่ 3 กรอบธรรมเนียมปฏิบัติของทหารและการบูรณาการวิธีการสอนที่หลากหลาย : การบริการการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

สภาพแวดล้อมทั่วไปในชั้นเรียน

วิชาการบริหารโครงการ (SS 4413) เป็นวิชาที่ศึกษาถึงบทบาทและความสำคัญของการวางแผน การเริ่มต้น การดำเนินการ การสิ้นสุดของโครงการ และเทคนิคต่างๆ ที่นำมาใช้ในการบริหารโครงการ วิชานี้ใช้สอนนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา จำนวน 20 นาย กำหนดเวลาสอนทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี เวลา 08.00 - 09.30 น.

วิชาการบริหารโครงการ เป็นวิชาที่นักเรียนนายร้อย ควรได้เรียนหลังจากเรียนวิชานโยบายสาธารณะเบื้องต้นมาแล้ว การสอนจะเน้นในการที่ให้นักเรียนนายร้อยสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ภายหลังจากการศึกษา ก่อนเริ่มต้นทำการศึกษานี้ได้ให้นักเรียนนายร้อยเขียนความคาดหวังในวิชา และสิ่งที่นักเรียนนายร้อยต้องการรู้จากวิชา ซึ่งโดยส่วนมากนักเรียนนายร้อยต้องการทราบวิธีการเขียนโครงการและการดำเนินการจริง ดังนั้น ผู้สอนจึงกำหนดการสอนโดยแนะนำหลักการและความคิดในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนของการบริหารโครงการ และกำหนดโจทย์หรือใบงานให้นักเรียนนายร้อยแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการนำไปปฏิบัติงานจริงได้

ลักษณะของนักเรียนนายร้อยเนื่องจากเป็น

นักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 4 ดังนั้นตามความคาดหวังของอาจารย์ผู้สอนคิดว่า ควรจะมีทักษะในการตอบข้อสอบบรรยาย และมีความสามารถในการวิเคราะห์ได้ดี (แต่ในทางปฏิบัติจริง การตอบข้อสอบบรรยายและการใช้ภาษาในการเขียนคำตอบยังอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเท่านั้น) เนื่องจากศึกษาในเวลาช่วงเช้าจึงยังมีความสดชื่นอยู่ แต่มีความแตกต่างกันระหว่างเช้าวันจันทร์ และเช้าวันพฤหัสบดี กล่าวคือในห้วงเช้าวันจันทร์ นักเรียนนายร้อย จะมีความตื่นตัวในการศึกษาน้อยกว่าเช้าวันพฤหัสบดีค่อนข้างมาก

การศึกษาปัญหาและการพัฒนาเครื่องมือวิจัย

จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนในห้องเรียนเบื้องต้นผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ปัญหาสำคัญของการเรียนการสอนในวิชา ส่งผลต่อการแสดงออกถึงความตั้งใจศึกษาของนักเรียนนายร้อยได้แก่ การเข้าห้องเรียนช้ากว่าเวลาที่กำหนดเป็นประจำของนักเรียนนายร้อย จำนวนหนึ่ง พฤติกรรมการหลับในชั้นเรียนของนักเรียนนายร้อยบางนาย และการขาดการแลกเปลี่ยนหรือซักถามประเด็นปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาของนักเรียนนายร้อยโดยรวมในระหว่างการเรียนการสอน

ปัญหาทั้งหลายดังกล่าวข้างต้นทำให้นักเรียนนายร้อยขาดความตั้งใจศึกษาในห้องเรียนอย่างจริงจัง การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย จึงเป็นไปตามรูปแบบที่ผู้สอนกำหนดแต่เพียงฝ่ายเดียว มิใช่การมีส่วนร่วมที่แท้จริง นอกจากนั้น การขาดความตั้งใจในการศึกษายังเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อยไม่เท่าที่ควร เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ผู้วิจัยจึง

ได้นำประเด็นปัญหาที่ค้นพบมาศึกษาอย่างจริงจัง โดยได้ตั้งสมมุติฐานในการศึกษาว่า “กรอบธรรมเนียมปฏิบัติของทหารและการบูรณาการวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อสร้างความตั้งใจศึกษาในห้องเรียน ส่งผลโดยตรงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อย” เกณฑ์สำคัญที่นำมาใช้ในการตรวจสอบสมมุติฐานก็คือ ระดับคะแนนของผลการสอบของนักเรียนนายร้อยที่ไม่ควรต่ำกว่าระดับ C

ในส่วนของเครื่องมือ/วิธีการสอนที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการศึกษานี้ ได้ถูกแบ่งแยกและนำไปใช้กับประเด็นปัญหาตามที่ค้นพบ ได้แก่ 1) ประเด็นปัญหาการเข้าห้องเรียนช้ากว่าเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้นำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งยอดนักเรียนนายร้อยเข้ารับการศึกษามาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาคือ 2) ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกำหนัดในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกระตุ้นความสนใจในการเรียนการสอนทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ด้วยการทำโทษในชั้นเรียนและการว่ากล่าวตักเตือน และ 3) ประเด็นปัญหาของการขาดการแลกเปลี่ยนหรือซักถามเรื่องที่ศึกษาในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ออกแบบให้มีวิธีการสอนที่หลากหลาย ใช้ทั้งการทดลองปฏิบัติ การทำกิจกรรมในชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด การมอบหมายใบงาน และการทดสอบโดยครู

ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

หลังจากการกำหนดประเด็นปัญหาของการเรียนการสอนในชั้นเรียน วิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไข ตั้งสมมุติฐานสำหรับการศึกษาและเกณฑ์ในการตรวจสอบสมมุติฐาน และพัฒนาเครื่องมือหรือวิธีการสอนที่จะนำมาใช้ ผู้วิจัยจึงเริ่มกระบวนการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาคือ ขาดความตั้งใจในการศึกษาอันทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนที่ดีเพียงพอ โดยนำเครื่องมือ

และวิธีการสอนไปใช้กับประเด็นปัญหาตามที่กำหนด ดังนี้

การเข้าห้องเรียนช้ากว่าเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ชี้แจงอย่างชัดเจนกับนักเรียนนายร้อย ทั้งชั้นเรียนว่า จะนำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งยอดนักเรียนนายร้อยเข้ารับการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนนายร้อยที่เป็นหัวหน้าตอนส่งยอดผู้เข้ามาเข้าห้องเรียนไม่ทันเวลาที่กำหนดเป็นผู้ขาดการศึกษาเมื่อนักเรียนนายร้อยที่ขาดเข้ามาถึงห้องเรียนและต้องการแก้ไขการส่งยอด จะต้องได้รับโทษ

กรณีเกี่ยวกับพฤติกรรมกำหนัดในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้นำวิธีการกระตุ้นความสนใจในการเรียนการสอนทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ด้วยการทำโทษในชั้นเรียนและการว่ากล่าวตักเตือน มีการทำโทษ นักเรียนนายร้อยที่มีพฤติกรรมกำหนัดในชั้นเรียนโดยให้ออกกำลังกายเป็นระยะเวลาสั้นๆ เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ทางหนึ่งด้วยการทำให้เกิดความตื่นตัวทางร่างกาย นอกจากนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มแรงจูงใจให้นักเรียนนายร้อยเกิดความสนใจและมุ่งมั่นในการเรียนการสอน ผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีการว่ากล่าวตักเตือนให้นักเรียนนายร้อยเกิดจิตสำนึกของการเป็นนายทหารสัญญาบัตรที่ดีของกองทัพในอนาคต

สำหรับปัญหาของการขาดการแลกเปลี่ยนหรือซักถามเรื่องที่ศึกษาในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายตามความเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน ในส่วนของการทดลองปฏิบัติและการทำแบบฝึกหัด ผู้วิจัยได้ใช้ทั้งวิธีให้นักเรียนนายร้อย ทำแบบฝึกหัดเป็นรายบุคคล และแบ่งกลุ่มให้นักเรียนนายร้อยทดลองปฏิบัติจริง โดยมีคะแนนสำหรับการปฏิบัติด้วย ดังนั้นหากนักเรียนนายร้อยไม่ให้ความสนใจในเนื้อหาที่ศึกษา จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้ ส่งผลให้ไม่ได้รับคะแนน

การปฏิบัติ ในส่วนของใบงานและการทดสอบ โดยครู ช่วงที่การเรียนการสอนเป็นเรื่องของการคำนวณ ผู้วิจัยได้มอบหมายใบงานให้นักเรียน นายร้อยฝึกปฏิบัติโดยที่ผู้วิจัยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด พร้อมกันนั้นผู้วิจัยก็ได้ชี้แจงว่าจะมีการทดสอบโดยครูเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนนายร้อยในท้ายชั่วโมงที่สอน

ผลที่ได้รับ ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบและการวัดผลของการศึกษา วิจัยนี้ ได้ดำเนินการและมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ทราบผลของการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย รวมทั้งเพื่อตรวจสอบสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า “กรอบธรรมเนียมปฏิบัติของทหารและการบูรณาการวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อสร้างความตั้งใจในการศึกษาในห้องเรียน ส่งผลโดยตรงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อย” ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการที่หลากหลายให้เหมาะสมกับประเด็นปัญหาที่ทำการศึกษาวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

ประเด็นปัญหาการเข้าห้องเรียนช้ากว่าเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยพบว่า เมื่อทำความเข้าใจกับหัวหน้าตอนและนักเรียนนายร้อยในชั้นเรียน ถึงเหตุผลและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์ผู้สอนอย่างเคร่งครัด ก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี การเรียนการสอนครั้งต่อๆ มา นักเรียนนายร้อยเกือบทั้งหมดเข้าห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด ยกเว้นก็แต่เพียงนักกีฬาและผู้ป่วย ที่มีหลักฐานประกอบเหตุผลการเข้าห้องเรียนช้ากว่าที่กำหนดเท่านั้น ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปผลได้อย่างชัดเจนว่า การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัดเป็นเครื่องมือที่สามารถควบคุมวินัยในการศึกษาได้อย่างหนึ่ง

ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรม

กลับในชั้นเรียน ผู้วิจัยพบว่า การกระตุ้นความสนใจในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ด้วยการทำโทษในชั้นเรียนและการว่ากล่าวตักเตือน สามารถแก้ไขปัญหาการมีพฤติกรรมกลับในชั้นเรียนของนักเรียนนายร้อยได้ดี สังเกตได้ว่าแทบจะไม่มีนักเรียนนายร้อยกลับในชั้นเรียนอีกเลยหลังจากนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ จะมีบ้างก็แต่เพียงอาการง่วงนอน เมื่อได้รับการกระตุ้นความสนใจจากผู้สอนอย่างเพียงพอ นักเรียนนายร้อยก็กลับมาตั้งใจศึกษาได้ดังเดิม อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้สังเกตสิ่งสำคัญ 2 ประการ ซึ่งอาจทำให้ผลของการศึกษาออกมาในทิศทางดังกล่าว ประการแรกคือ บุคลิกภาพของผู้สอนซึ่งเป็นที่ทราบกันดีในหมู่นักเรียนนายร้อยว่า เป็นผู้ที่ยึดถือระเบียบอย่างเคร่งครัด อาจทำให้การกระตุ้นความสนใจของผู้สอนได้รับการตอบรับจากนักเรียนนายร้อยมากกว่าปกติ และประการที่ 2 คือ การจัดที่นั่งในห้องเรียนให้นักเรียนนายร้อย นั่งเป็นรูปตัวยู และผู้สอนอยู่ตรงกลาง ทำให้ผู้สอนมีความใกล้ชิด และสามารถเข้าถึง นักเรียนนายร้อย ได้ง่ายและอาจส่งผลให้การกระตุ้นความสนใจมีน้ำหนักมากขึ้นกว่าปกติ

สำหรับประเด็นปัญหาสุดท้าย การขาดการแลกเปลี่ยนหรือซักถามเรื่องที่ศึกษาในชั้นเรียน ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยได้ให้ความสนใจและตั้งใจศึกษาในการทดลองปฏิบัติและการทำแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยใช้ทั้งวิธีให้นักเรียนนายร้อยทำแบบฝึกหัดเป็นรายบุคคล และแบ่งกลุ่มให้นักเรียนนายร้อยทดลองปฏิบัติจริง สังเกตได้จากผลการเก็บคะแนนท้ายชั่วโมงที่สามารถทำได้ดีเป็นส่วนใหญ่ ข้อค้นพบจากกรณีนี้ คือ เมื่อนักเรียนนายร้อยทราบว่าจะมีการเก็บคะแนนจากการทดลองให้ปฏิบัติ หากนักเรียนนายร้อยไม่ให้ความสนใจในการเรียนการสอนก็จะไม่

สามารถปฏิบัติได้ ทำให้ได้คะแนนเก็บไม่ดี อาจสอบไม่ผ่านและจะต้องมาศึกษาใหม่ จึงทำให้เกิดความตั้งใจในการศึกษา นอกจากนั้น การที่ผู้สอนมีการชี้แจงถึงความสำคัญและความจำเป็นของเนื้อหาวิชาที่ศึกษา ว่าสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงเมื่อจบไปรับราชการได้ ก็มีส่วนทำให้นักเรียนนายร้อยให้ความสนใจกับสิ่งที่ทำการศึกษา สำหรับเรื่องของใบงานและการทดสอบโดยครู ผู้วิจัยพบว่า มีผลทำให้นักเรียนนายร้อยให้ความสนใจซักถาม และมีส่วนร่วมในการศึกษาดีเป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน ส่วนหนึ่งน่าจะเพราะเหตุผลของการมีคะแนนทดสอบโดยครูมาเป็นตัวกระตุ้นความตั้งใจในการศึกษาของนักเรียนนายร้อย และผู้สอนได้ชี้แจงให้นักเรียนนายร้อย ทราบเสมอว่า “ถ้านักเรียนนายร้อยไม่สนใจคะแนนสอบโดยครูจะไม่ว่าอะไร แต่การให้คะแนนอักษรระดับจะไม่มีการปิดคะแนนให้” คำพูดดังกล่าวเท่ากับเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนนายร้อย เห็นความสำคัญของคะแนนสอบโดยครู ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า นักเรียนนายร้อยมีความตั้งใจในการศึกษามากขึ้นเมื่อมีการมอบหมายใบงานและมีการทดสอบโดยครู

ผลของการศึกษาวิจัยในภาพรวมดังที่ได้สรุปไปแล้วข้างต้น ได้ยืนยันสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า “กรอบธรรมเนียมปฏิบัติของทหารและการบูรณาการวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อสร้างความตั้งใจการศึกษาในห้องเรียน ส่งผลโดยตรงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อย” โดยเมื่อประเด็นปัญหาที่ค้นพบได้ถูกแก้ไขด้วยเครื่องมือและวิธีการตามที่กำหนดอย่างครบถ้วน ส่งผลทำให้นักเรียนนายร้อย เกิดความตั้งใจในการศึกษาในห้องเรียน จากการตรวจสอบและการวัดผลการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการและเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทราบว่านักเรียนนายร้อยส่วนใหญ่ได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีขึ้นใน

ระดับผ่านเกณฑ์ที่กำหนดสำหรับการตรวจสอบสมมุติฐาน กล่าวคือ ได้รับระดับคะแนนของผลการสอบไม่ต่ำกว่าระดับ C โดยนักเรียนนายร้อยมีความพยายามในการศึกษาเป็นอย่างดี อีกทั้งผลจากการวัดเจตคติของนักเรียนนายร้อย ต่อการศึกษาวิชาการบริหารโครงการแสดงให้เห็นว่าแนวโน้มของการศึกษาและความเข้าใจในสาระของวิชาของนักเรียนนายร้อยดีขึ้นและนักเรียนนายร้อยมีแนวความคิดเห็นว่าวิชาการบริหารโครงการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในอนาคตได้ ผู้วิจัยจึงสรุปว่า การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยให้นักเรียนนายร้อย มีส่วนร่วมในการศึกษา (การทำกิจกรรมกลุ่ม การทดสอบโดยครู การตอบประเด็นปัญหาในชั้นเรียน) จะสามารถกระตุ้นให้นักเรียนนายร้อยมีความตั้งใจในการศึกษามากขึ้น อย่างไรก็ตามครูผู้สอนต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษาแนวทางการปฏิบัติในห้องเรียน แนะนำวิธีคิดเกี่ยวกับการศึกษาที่ถูกต้องกับผู้เรียน และสามารถชี้ให้นักเรียนนายร้อย เห็นถึงความสำคัญของวิชาต่อการนำไปปฏิบัติงานในอนาคตได้

ในส่วนสุดท้าย การศึกษาวิจัยในครั้งนี้นี้ยังพบข้อสังเกตที่น่าสนใจอีกหลายประเด็น ที่สำคัญได้แก่ 1) นักเรียนนายร้อย จะมีอาการอ่อนเพลียและง่วงนอนในช่วงเวลาของการศึกษาของเข้าวันจันทร์มากกว่าเข้าวันพฤหัสบดี ผู้สอนจึงจำเป็นต้องเตรียมเนื้อหา วิธีการสอน และการกระตุ้นเพื่อดึงดูดความสนใจในการศึกษาของนักเรียนนายร้อย นอกจากนี้ กิจกรรมต่างๆ ที่นักเรียนนายร้อย ต้องปฏิบัติตามภารกิจอื่นๆ มีผลต่อประสิทธิภาพในการศึกษาของนักเรียนนายร้อย จึงควรมีการกำหนดอย่างชัดเจนและแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนทราบเพื่อจะได้จัดวิธีการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน 2) การจัดการศึกษาตามหลักสูตรควรคำนึงถึงสาระวิชาเกี่ยวกับ

การนำองค์ความรู้ที่ได้ศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานทางทหาร เนื่องจากจัดเป็นปัจจัยหลักในการกระตุ้นให้นักเรียนนายร้อย มีความตั้งใจในการศึกษา และ 3) การที่นักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 4 กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการแข่งขันโครงการธุรกิจเพื่อสังคมในระดับนานาชาติ ส่งผลให้นักเรียนนายร้อยได้เห็นภาพจริงของการวางแผนการจัดทำ ตลอดจนถึงเงื่อนไขและปัญหาอุปสรรคต่างๆ ของโครงการ จึงเป็นแรงกระตุ้นถึงความสำคัญและจำเป็นของการศึกษาวิชานี้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริงในอนาคตต่อไป

สรุป อภิปรายผลและข้อค้นพบที่สำคัญในโครงการการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน : แนวกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ “คน” ให้มีศักยภาพเหมาะสมต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสังคมและประเทศชาติในศตวรรษที่ 21 ผสมกับความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อย รวมถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการเรียนการสอนให้นักเรียนนายร้อย ได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง คณะทำงานวิจัยกองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จึงได้เริ่มโครงการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน : นวัตกรรมมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา จำนวนรวม 3 ห้องเรียน ในห้วงของภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะพัฒนาและปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพที่เหมาะสมเอื้อต่อการ

พัฒนาผู้เรียน สามารถตอบสนองได้กับนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ความต้องการของกองทัพบก และระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก

แนวทางการวิจัยหลักที่นำมาใช้ในการศึกษานี้ คือ กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ที่ถูกกำหนดให้ครอบคลุมประเด็นการ “พัฒนาและปรับเปลี่ยน” กระบวนการและวิธีการเรียนการสอน การติดตามผล และการวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย อย่างเป็นทางการ มีหลักการ พร้อมคำอธิบายประกอบอย่างชัดเจน อันจะเป็นแนวทางสำคัญให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้นำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อยต่อไป

กระบวนการศึกษาวิจัยในภาพรวมของทั้ง 3 ห้องเรียนรวมไปถึงวิธีการนำเสนอผลการวิจัย ถูกพัฒนาให้มีรูปแบบเดียวกันและเป็นไปตามขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย ทั้งการเปรียบเทียบและการนำไปประยุกต์ใช้ คณะทำงานฯ ได้ร่วมกันพิจารณา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยในทั้ง 3 ห้องเรียน ก่อนทำการสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะในภาพรวมของการศึกษา เพื่อตอบใจหลักที่มุ่งให้ได้แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ที่เป็นรูปธรรม มีหลักการ พร้อมคำอธิบายประกอบอย่างชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้ต่อไป อันทำให้วัตถุประสงค์ของโครงการบรรลุผลสำเร็จ

ในภาพรวม ผลของการศึกษาวิจัยพบว่า แนวคิดนำหรือนวัตกรรมหลักที่โครงการย่อยทั้ง 3 ห้องเรียนยึดถือและนำมาเป็นประเด็นสำคัญใน

การศึกษาวิจัย ได้แก่ การบูรณาการรูปแบบการเรียนการสอน ร่วมกับการสร้างสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของนักเรียนนายร้อย (โครงการย่อยที่ 1) เครื่องมือศึกษาวิจัยที่ถูกออกแบบมาใช้ในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของ นักเรียนนายร้อย และที่ถูกออกแบบมาใช้สำหรับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของนักเรียนนายร้อย (โครงการย่อยที่ 2) และกรอบธรรมเนียมปฏิบัติของทหารและการบูรณาการวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อสร้างความตั้งใจศึกษาในห้องเรียน (โครงการย่อยที่ 3) ล้วนแล้วแต่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อย สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญของผลลัพธ์ที่ได้รับจากการศึกษา ดังนี้

1. ความสัมพันธ์และความคุ้นเคยระหว่างผู้สอนกับนักเรียนนายร้อย เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดแรงกระตุ้นต่อการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน อันทำให้เกิดการถามตอบในประเด็นที่อยากรู้ มิใช่แต่เพียงข้อคำถามที่จัดเตรียมเอาไว้ก่อนแล้ว

2. ความเอาใจใส่ของผู้สอนที่มีอย่างทั่วถึงต่อนักเรียนนายร้อยทุกนาย ในการพยายามกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการพูดจาแสดงความคิดเห็น จัดทากิจกรรมเสริมให้นักเรียนนายร้อยได้คิดและปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา และเพิ่มเติมเนื้อหาที่สอนด้วยเรื่องราวหรือเหตุการณ์อันกำลังเป็นที่สนใจ มีอิทธิพลอย่างมากต่อการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย

3. การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด การทำโทษและว่ากล่าวตักเตือนในชั้นเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การเก็บคะแนนทั้งจากการทดลองให้ปฏิบัติ ใบบาง และการทดสอบโดยครู และการชี้แจงให้เข้าใจถึงความสำคัญ และจำเป็นของเนื้อหาวิชาซึ่งจะมีผลต่อ

การนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนนายร้อยเมื่อจบไปรับราชการ ส่งผลอย่างชัดเจนต่อความตั้งใจในการศึกษาในห้องเรียนของนักเรียนนายร้อย

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้สอน คณะทำงานวิจัยฯ ได้ร่วมกันพิจารณาวิเคราะห์ผลการศึกษาที่ได้รับร่วมกับผู้วิจัยพบว่า กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งเป็นแนวทางการวิจัยหลักและถูกนำมาใช้ในการศึกษานี้เป็นแนวทาง หรืออีกนัยหนึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็น “กลไก” สำคัญในการพัฒนากระบวนการและวิธีการเรียนการสอนของนักเรียนนายร้อย ให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม ซึ่งส่งผลอย่างสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียนนายร้อย รวมไปถึงนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประสิทธิภาพให้เกิดความเหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ ก็ด้วยเหตุผลสำคัญที่ว่า กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ทางการศึกษา รวมไปถึง วิธีการ เทคนิค รูปแบบ หลักการ และทฤษฎีในการเรียนการสอน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ทำการวิจัย อีกทั้งกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนยังเป็นกระบวนการที่มุ่งนำผลที่ได้รับไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาสามารถเรียนรู้ได้จริงตามเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

จากการที่ครูผู้สอนมีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาตนเองและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพเหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายที่วางไว้ การนำกิจกรรมการวิจัยในชั้นเรียนมาดำเนินการควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนการสอน จึงทำให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสทำการวิจัย ในขณะที่ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนอันเป็นหน้าที่ปกติ ครูผู้สอนยังได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการสร้างเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนรูปแบบใหม่ที่ต้องผ่านการ

สังเกต จดบันทึก วางแผน พัฒนา ตรวจสอบ และวิเคราะห์ปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ส่งผลทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการและวิธีการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรม มีหลักการ พร้อมกับมีคำอธิบายประกอบที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ยิ่งไปกว่านั้น กิจกรรมการวิจัยในชั้นเรียนยังทำให้ครูผู้สอนเกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมกับเพื่อนครูคนอื่น ๆ มีการสนับสนุนกันทางด้านต่าง ๆ ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อเอาชนะความท้าทายในการแก้โจทย์ปัญหาหลักของการวิจัยในชั้นเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ

ท้ายที่สุด คณะทำงานวิจัยฯ เห็นว่ากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนสามารถเป็นได้ทั้งนวัตกรรม เครื่องมือหลัก และแรงผลักดันสำคัญของการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามศักยภาพของตนเองอย่างมีความสุข การเรียนรู้ไปจนตลอดชีวิตอันเป็นแนวทางหลักของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นการสำคัญในการช่วยให้ประเทศไทยปรับตัวได้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21

บรรณานุกรม

1. เฉลิม พักอ่อน. เอกสารเพิ่มประสบการณ์วิจัยในชั้นเรียน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1, 2546.
2. ธรรมนง สุวาณิช. “อย่างไรจึงเรียกว่าการเรียนการสอนโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปีที่ 2 ฉบับพิเศษ 12 สิงหาคม 2547. หน้า 124-126.
3. พจนา ฤทธิรงค์. “การวิจัยในชั้นเรียน : กรณีศึกษารายวิชาประวัติศาสตร์” วารสารดำรงวิชาการ. ปีที่ 3 ฉบับที่ 5 มกราคม-มิถุนายน 2547. หน้า 13-25.
4. พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธี และเทคนิคการสอน 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์ จำกัด, 2544.
5. ยุทธนา ปฐมวราชาติ. “การวิจัยในชั้นเรียน : แนวคิดการปฏิบัติสู่การพัฒนาผู้เรียนที่แท้จริง” วารสารวิชาการ. ปีที่ 4 ฉบับที่ 10 ตุลาคม 2544. หน้า 59-68.
6. วิเศษ ชินวงศ์ “การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ” วารสารวิชาการ. ปีที่ 4 ฉบับที่ 10 ตุลาคม 2544. หน้า 27-39.
7. สุเทพ อ่วมเจริญ. “การวิจัยในชั้นเรียน : กลไกสำคัญสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มิถุนายน-ตุลาคม 2543. หน้า 97-102.
8. สุวิมล ว่องวานิช. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
9. อังคณา ตุงคะสมิต. “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาการศึกษา” วารสารศึกษาศาสตร์. ปีที่ 30 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2550. หน้า 11-21.